

Верховний
Суд

Конституційні подання Верховного Суду у 2020 році: підстави, проблематика, стан розгляду

Доповідач:

Расім Бабанли, керівник департаменту аналітичної та правової роботи
апарату Верховного Суду,
доктор юридичних наук

Протягом 2020 року на розгляді Конституційного Суду України перебувало:

- Конституційне подання щодо судової реформи
(затверджене Постановою Пленуму Верховного Суду від 15 листопада 2019 року № 15)
- Конституційне подання щодо карантинних обмежень
(затверджене Постановою Пленуму Верховного Суду від 29 травня 2020 року № 7)
- Конституційне подання щодо конституційного імунітету Президента України
(затверджене Постановою Пленуму Верховного Суду від 18 вересня 2020 року № 10)
- Конституційне подання щодо мораторію на виконання судових рішень
(затверджене Постановою Пленуму Верховного Суду від 18 вересня 2020 року № 11)

Конституційне подання щодо судової реформи

Верховним Судом було подано конституційне подання щодо неконституційності:

- зменшення кількості суддів Верховного Суду с 200 осіб до 100 осіб;
- зменшення базового розміру посадового окладу судді Верховного Суду;
- ліквідації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
- наділення Комісії з питань доброчесності та етики повноваженнями щодо перевірки членів Вищої ради правосуддя;
- дисциплінарної відповідальності суддів;

За результатами розгляду прийнято рішення Конституційного Суду України

від 11 березня 2020 року № 4-р/2020

Конституційне подання щодо карантинних обмежень

- Кабінет Міністрів України, запроваджуючи карантин, вийшов за межі своїх конституційних повноважень;
- тимчасово обмежено безспірне списання Казначейством України коштів державного бюджету та місцевих бюджетів на підставі рішення суду;
- тимчасово обмежено розмір заробітної плати та грошового забезпечення працівників, службових і посадових осіб бюджетних установ, а також розмір суддівської винагороди.

За результатами розгляду прийнято рішення Конституційного Суду України від 28 серпня 2020 року № 10-р/2020

Конституційне подання щодо конституційного імунітету Президента України

До Верховного Суду надійшло звернення Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області, на розгляді якого перебувала справа про притягнення Президента України до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення під час виконання повноважень.

Пленум Верховного Суду дійшов висновку, що існує потреба у офіційному тлумаченні статті 105 Конституції України в аспекті поширення недоторканості Президента України на справи про адміністративні правопорушення.

Конституційним Судом України відкрито конституційне провадження у справі.

Конституційне подання щодо конституційного імунітету Президента України

У законодавстві України немає норм, які б деталізували імунітет глави держави та уточнювали підстави і процесуальний порядок притягнення Президента України до відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень.

«Право на недоторканність» Президента України є широким за змістом формулюванням без його деталізації у Конституції України та у рішеннях Конституційного Суду України (щодо поширення положень статті 105 Конституції України на випадки притягнення до адміністративної відповідальності).

Конституційне подання щодо мораторію на виконання судових рішень

До Верховного Суду надійшли звернення Господарського суду Одеської області та Глибоцького районного суду Чернівецької області, в яких порушено питання перевірки відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3 розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 02 жовтня 2019 року № 145-IX «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації».

Пленум Верховного Суду вирішив, що обмеження, встановлене зазначеними положеннями законодавства, суперечить статтям 1, 6, 8, частині другій статті 19, частинам першій і другій статті 55, пункту 9 частини другої статті 129, частинам першій і другій статті 129¹ Конституції України та Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод («Юрій Миколайович Іванов проти України», «Жовнер проти України» та «Бурмич та інші проти України»).

Конституційним Судом України відкрито конституційне провадження у справі.

Конституційне подання щодо мораторію на виконання судових рішень

Верховний Суд вказав, що виконання судового рішення є невід'ємним елементом права кожного на судовий захист.

Конституційний Суд України у своїх рішеннях вже сформував висновок про те, що очевидним порушенням принципу поділу влади є, якщо законодавчий орган своїм актом тимчасово зупиняє виконання остаточних судових рішень.

Європейський суд з прав людини зазначає, що саме на державу покладається обов'язок вжиття у межах її компетенції всіх необхідних кроків для того, щоб виконати остаточне рішення суду.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!

